

Miljö- och planeringsavdelningen
Ruona Burman

Överklagan över detta be-
slut har inte kommit in till
länsstyrelsen. 001204 *RW*

Enligt sändlista

Delq. dag
001102,03,04,05,06,08,10

**BESLUT OM BILDANDE AV GRINDA NATURRESERVAT,
VÄRMDÖ KOMMUN**
(3 bilagor)

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara *Grinda naturreservat*.

Administrativa uppgifter

Namn	Grinda naturreservat
Objektnummer	
Kommun	Värmdö
Socken	Värmdö
Fastigheter	Grinda 1:2
Lägesbeskrivning	ekonomiska kartan: 109 80, 109 81, 109 91 topografiska kartan 10 J NV
Area	498 hektar
Därav landarea	179 hektar
Markägare	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Förvaltare	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

SYFTE MED RESERVATET

Syftet med reservatet skall vara att bevara ett lättillgängligt skärgårdsområde av stor betydelse för friluftslivet. Områdets naturvärden skall tillvaratas och bevaras liksom de katurmuljövärden som finns knutna till bebyggelsen.

Syftet uppnås genom att

- områdets skogsområden bevaras som attraktiva skogsmiljöer för friluftslivet
- de naturgivna förutsättningarna för friluftslivet tillvaratas på ett sådant sätt att områdets natur- och kulturvärden inte äventyras
- odlingsmarkerna hävdas genom bete eller slåtter och bibehålls i nuvarande omfattning
- skogsbrynen mellan öppen mark och skogsmark inte växer igen med sly och granar
- uthyrningsstugorna och den nuvarande värdshusbyggnadens karaktär bevaras exteriört
- områdets anläggningar hålls i gott skick och att eventuella kompletteringar sker på ett sådant sätt så att förutsättningarna för de befintliga natur- och kulturvärdena inte påverkas negativt

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter skall gälla i reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap.5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som väsentligen kan förändra områdets hydrologi eller topografi på land och i vatten som att gräva, spränga, schakta, utfylla, dika, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
2. uppföra telemast eller vindkraftverk,
3. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel i skogsmarken
4. införa för området främmande växt- eller djurart,

5. anlägga golfbana eller energiskog

Utöver vad som angivits ovan är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

6. dra fram mark-, vatten eller luftledning,
7. anlägga väg, stig eller rastplats,
8. muddra,
9. uppföra helt ny byggnad eller anläggning utanför zon A,
10. anlägga tält- eller lägerplats inom zon B,
11. väsentligt ändra uthyrningsstugorna och den nuvarande världshusbyggnaden exteriört,
12. anordna upplag annat än vad som behövs för reservatets skötsel.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med området skötsel och som anges i fastställd skötselplan. Föreskrifterna skall heller inte utgöra hinder mot skötsel av befintliga ledningsgator samt vid normal skötsel av tomt- och gårdplats.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar, vägvisare och övriga upplysningsskyltar,
2. åtgärder som hävd av odlingsmark, röjning eller gallring eller hamling som framgår av fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är förbjudet för allmänheten att

1. förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,

2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur),
4. medföra okopplad hund,
5. elda annat än på anvisad plats,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. tälta på annat än anvisad plats,
8. för längre tid än två dygn i följd förankra båt vid samma strand,
9. förankra båt längs de strandsträckor som markerats med heldragen linje på kartan (bilaga 1),
10. framföra motordrivet motorfordon annat än på anvisade vägar,
11. landa med luftfarkost på annat än anvisad plats,
12. på ett för andra störande sätt använda musikanläggning eller musikinstrument.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § i samma förordning som ovan att förordna att Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län skall vara förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Allmän beskrivning

Grinda ligger omedelbart söder om Ljusterös södra spets i Värmdö kommun. Till naturreservatet hör även Hästholmen, Killingholmarna samt ett antal mindre holmar samt fastighetens hela vattenområde.

Grinda är en cirka 170 hektar stor ö belägen i mellanskärgården. Merparten av ön utgörs av hållmarker och barrskog. Odlingsmarken återfinns på öns centrala delar. Hästholmen är idag helt skogbevuxen. Killingholmarna är klippiga och bevuxna med enstaka tallar. Holmarna hyser ett rikt kustfågelliv. Det finns ont om lämpliga häckningsskär i mellanskärgården och de som finns är därför särskilt viktiga för fågellivet.

Grinda domineras av två bergsryggar, vilka båda sträcker sig i nordväst-sydostlig riktning. Mellan dessa finns i väster en stor vik, Källviken, och innanför den finns odlingsmarken. Den drygt 35 meter höga Klubbudden längst i sydost utgör öns högsta punkt. Grindas moränjordar är tydligt kalkpåverkade. Detta återspeglas i de lägre terrängpartiernas rika flora.

Skogen, förutom de östra delarna har brukats försiktigt. Delar av hållmarkstallskogarna är förhållandevis gamla. Inslaget av nedfallen död ved på de glesa och solexponerade hållarna utgör en viktig miljö för många värmeälskande insekter, framför allt skalbaggar. En sådan art som tidigare påträffats på Grinda är taggbocken som är en av våra största långhorningar. På solexponerade klipphällar har även hasselnok påträffats. Den karga miljön är även bra jaktmarker för berguv som häckar i omgivningen. Bland övriga djurarter som ön är t.ex räva, rådjur, grävling och hare. Ett fåtal vitkindade gäss och skarvar har nyligen börjat vistas inom naturreservatet. Lövinslaget är påfallande stort och i flera nordslutningar och sänkor dominerar gran. Vegetationen är mestadels inte så rik med det finns inslag av kalkgynnad lundfora. I syd- och låglänta marker finns de rikaste, kulturpräglade lundmiljöerna. Här är inslaget av en, hassel och ädellövträd som ek och ask relativt stort. Bland kärllväxterna påträffas, vårärt, spenört, tandrot samt flera olika orkidéarter t.ex. svärdsyssla. Ädellövträden i öppna lägen hyser en artrik lavflora. Som exempel kan nämnas den i skärgården sällsynta lunglaven.

Jordbruk bedrevs på Grinda ända in på 1950-talet. Sedan jordbruket lagts ned har markerna hävdats bl.a. genom hästbete under den tid då det bedrevs barnkoloniverksamhet med ridhästar. Hästbetet har resulterat i att hagmarksfloran utarmats och mer högvuxna örter och gräs har tagit över. Efter det att ridlägret upphörde 1994 har marken slagits. Delar av de öppna markerna har nyligen börjat betas med får.

Hästholmen har sannolikt använts som betesmark under de århundraden då det bedrevs ett jordbruk på Grinda. Idag är Hästholmen skogbevuxen med barrskog men det finns även gott om lövträd.

Bebyggelsen på Grinda har anor från början av 1600-talet. Grinda bestod då av ett mantal skattefrälse. I närheten av Hemviken fanns då inägomarken (åker och äng). Vid 1900-talets början fanns sju bebyggelseenheter på Grinda. På bytomten fanns fyra boningshus. I övrigt fanns det två bebyggelseenheter vid Norrudden och i söder nära den nuvarande ångbåtsbryggan fanns en krog. All inägomark var då uppodlad och brukades som åker. 1907 uppfördes en stor sommarvilla efter ritning av arkitekten Ernst Stenhammar. Byggnaden har använts bl.a. som sommarvilla, pensionat, förläggning för ridlägret och dagverksamhet för pensionärer. Byggnaden har nyligen genomgått en restaurering och används idag för restaurang- och konferensverksamhet.

Stockholms stad tog över marken 1947 och under 1950-talet uppfördes uthyrningsstugor på södra delen av ön för att ge barnfamiljer från Stockholm möjlighet att komma ut och vistas i skärgården.

Grinda är en strategisk hamn för båtfolk som färdas mellan Stockholm och skärgården. I Hästholmssundet finns en av båtfolket uppskattad naturhamn. Antalet dagsgäster på Grinda är mycket stort. De två allmänna bryggorna trafikeras med flera turer dagligen.

Inom reservatet finns idag 27 uthyrningsstugor samt en tältplats. Tältplatsen ligger på den tidigare odlingsmarkerna på norra Grinda.

Länstyrelsens bedömning

Grinda naturreservat ligger inom det geografiskt avgränsade kust- och skärgårdsområdet som med hänsyn till natur- och kulturvärdena i sin helhet är av riksintresse enligt 4 kap 1 och 2 §§ miljöbalken. Naturreservatet är också utpekad som riksintresse för naturvården, friluftslivet och kulturminnesvården med stöd av hushållningsbestämmelserna i miljöbalken.

I kommunens översiktsplan antagen den 29 april 1992 anges att förutsättningarna för riksintresse skall bestå. Detta bör ske genom att skogsbruket anpassas till de höga naturvärdena i denna del av skärgården. Friluftslivets och turismens intressen bör särskilt beaktas. Vidare anges att bebyggelsen på Grinda, såväl den gamla sommarvillan som uthyrningsstugorna, utgörs av kulturhistorisk värdefull bebyggelse.

Länstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. i miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

ÄRENDETS BEREDNING

Fastigheten ägdes fram till och med 1997 av Stockholms stad. De marker som staden ägde i skärgården överläts 1998 till Skärgårdsstiftelsen efter förslag från Landstinget och Stockholms stad. I samband med överlåtelsen ombildades Stiftelsen Stockholms Skärgård till Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län. Grinda med omgivande vattenområde tillhör ett av de områden som ingick i överlåtelsen.

Förslaget har sänts för yttrande till, Skärgårdsstiftelsen, Värmdö kommun, Skogsvårdsstyrelsen och övriga sakägare.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Bo Hansson, beslutande, miljö- och planeringsdirektör Lars Nyberg, länsantikvarie Ann-Charlotte Backlund, lantbruksdirektör Jan Emmervall, länsarkitekt Carl-Gustaf Hagander, länsassessor Sune Högling samt miljöhandläggare Ruona Burman, föredragande

Bo Hansson

Ruona Burman

Bilagor

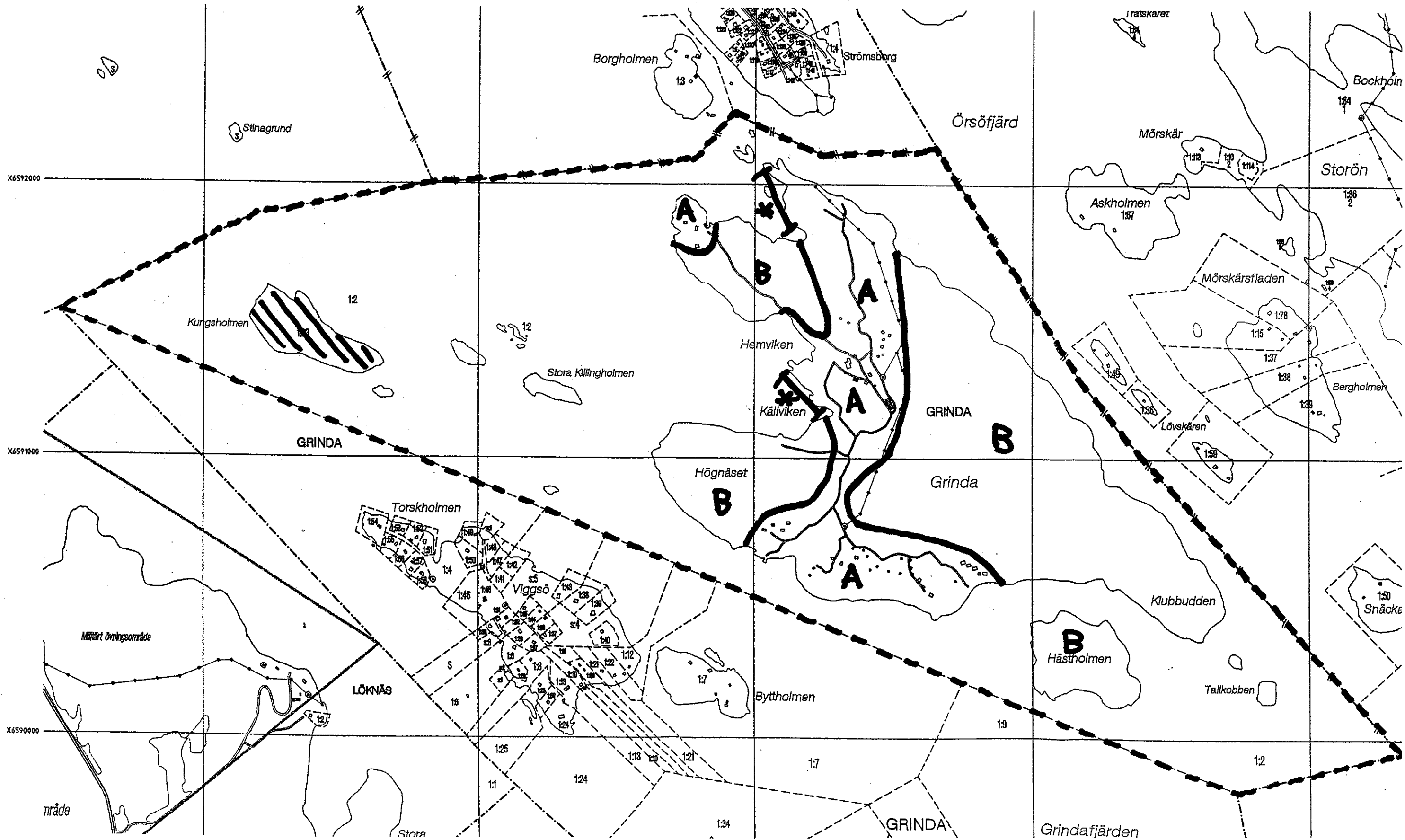
1. Reservatskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

 ingår ej i naturreservatet

* förbud att lägga till med båt

Skala 1:13000

2000-10-26

BILAGA 2

Skötselplan för Grinda naturreservat, Värmdö kommun

Föreliggande skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i Stockholms län. Skötselplanen är fastställd genom Länsstyrelsens beslut den 26 oktober 2000.

SYFTE MED RESERVATET

Skäl för beslutet samt föreskrifter återfinns i Länsstyrelsens beslut den 26 oktober 2000, dnr 18513-1999-58721.

Syftet med reservatet skall vara att bevara ett lättillgängligt skärgårdsområde av stor betydelse för friluftslivet. Områdets naturvärden skall också tillvaratas och bevaras liksom de kulturmiljövärden som finns knutna till bebyggelsen.

Syftet uppnås genom att

- områdets skogsområden bevaras som attraktiva skogsmiljöer för friluftslivet
- att de naturgivna förutsättningarna för friluftslivet tillvaratas på ett sådant sätt att områdets natur- och kulturvärden inte äventyras
- odlingsmarkerna hävdas genom bete eller slätter och bibehålls i nuvarande omfattning
- skogsbrynen mellan öppen mark och skogsmark inte växer igen med sly och granar
- bebyggelsens karaktär bevaras exteriört
- områdets anläggningar hålls i gott skick och att eventuella kompletteringar sker på ett sådant sätt så att förutsättningarna för områdets natur- och kulturmiljövärden inte påverkas negativt

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturtyper

Barrskog	140,3
Blandskog	14,9
Lövskog	7
Substratdominerad mark	2
Åkermark	8
Övrig mark	6,8
Vatten	319
Totalt	498 (varav 179 hektar land)

Naturförhållanden

Grinda ligger omedelbart söder om Ljusterös södra spets i Värmdö kommun. Till naturreservatet hör även Hästholmen som ligger söder om Grinda, Killingholmarna och ett antal mindre holmar, samt fastighetens hela vattenområde.

Grinda är en cirka 170 hektar stor ö som är belägen i mellanskärgården. Merparten av ön utgörs av hållmarker och barrskog. Odlingsmarken återfinns på öns centrala delar. Hästholmen är idag helt skogbevuxen. Killingholmarna är klippiga och bevuxna med enstaka tallar. Holmarna hyser ett rikt kustfågelliv. Det finns ont om lämpliga häckningsskär i mellanskärgården och de som finns är därför särskilt viktiga för fågellivet.

Grinda domineras av två bergsryggar, vilka båda sträcker sig i nordväst- sydostlig riktning. Mellan dessa finns i väster en stor vik, Källviken, och innanför den finns odlingsmarkerna. Den drygt 35 meter höga Klubbudden längst i sydost utgör öns högsta punkt. Grindas moränjordar är tydligt kalkpåverkade. Detta återspeglas i de lägre terrängpartiernas rika flora.

Skogen, förutom de östra delarna har brukats försiktigt. Delar av hållmarkstallskogarna är förhållandevis gamla. Inslaget av nedfallen död ved på de glesa och solexponerade hållarna utgör en viktig miljö för många värmeälskande insekter, framför allt skalbaggar. En sådan art som tidigare påträffats på Grinda är taggbocken som är en av våra största långhorningar. På solexponerade klipphällar har även hasselsnok påträffats. Den karga miljön är även bra jaktmarker för berguv som häckar i omgivningen. I övrigt finns mera vanliga arter som kattuggla, rådjur, grävling, räv och hare.

Jordbruk bedrevs på Grinda ända in på 1950-talet. Sedan jordbruket lagts ned har markerna hävdats bl.a. genom hästbete under den tid då det bedrevs barnkoloniverksamhet med ridhästar. Hästbetet resulterade i att hagmarksfloran utarmats och mer högvuxna örter och gräs har tagit över. Efter det att ridlägret upphörde 1994 har marken slagits och sommaren 2000 återupptogs betet med får.

Lövinslaget är påfallande stort och i flera nordsluttningar och sänkor dominerar gran. Vegetationen är mestadels inte så rik men det finns inslag av kalkgynnad lundfora. I syd- och låglänta marker finns de rikaste, kulturpräglade lundmiljöerna. Här är inslaget av hassel och ädellövträd som ek och ask relativt stort. Bland kärllväxterna påträffas skogslök, vårärt, spenört, tandrot samt flera olika orkidéarter t.ex. svärdsyssla. Ädellövträden i öppna lägen hyser en artrik lavflora. Som exempel kan nämnas den i skärgården sällsynta lunglaven.

Bebyggelse och markanvändning

Bebyggelselägena på Grinda har anor från början av 1600-talet. Grinda bestod då av ett mantal skattefrälse. I närheten av Hemviken fanns då inägomarken (åker och äng). Vid 1900-talets början fanns sju bebyggelseenheter på Grinda. På bytomten fanns fyra boningshus. I övrigt fanns det två bebyggelseenheter vid Norrudden och i närheten av Hästholmsundet fanns ett torp. Vid den nuvarande ångbåtsbryggan fanns dessutom en krog. All inägomark var då uppodlad och brukades som åker. 1907 uppfördes en stor sommarvilla efter ritning av arkitekten Ernst Stenhammar. Byggnaden har använts bl.a. som sommarvilla, pensionat och förläggning för ridlägret. Byggnaden har nyligen genomgått en restaurering och används idag för restaurang- och konferensverksamhet.

Efter 1947 då Stockholms stad förvärvade Grinda, uppfördes uthyrningsstugor på södra delen av ön för att ge barnfamiljer från Stockholm möjlighet att komma ut och vistas i skärgården. Vissa av dessa byggnader har även använts för koloniverksamhet och pensionärsverksamhet.

Hästholmen har sannolikt använts som betesmark under de århundraden då det bedrevs ett jordbruk på Grinda. Idag är Hästholmen skogbevuxen med barrskog men det finns även gott om lövträd.

Bevarandevården

Naturreseptatet är mycket attraktivt för dagsutflykter och ger rika möjligheter friluftsliv. Grinda och Hästholmen ligger inom område av riksintresse för naturvården, det rörliga friluftslivet och kulturminnesvården.

Grinda är en strategisk hamn för båtfolk som färdas mellan Stockholm och skärgården. I Hästholmssundet finns en av båtfolket uppskattad naturhamn. Antalet dagsgäster på Grinda är mycket stort. De två allmänna bryggorna trafikeras med flera turer dagligen. Inom reservatet finns idag 27 uthyrningsstugor, vandrarhem samt en tältplats. Tältplatsen ligger på de tidigare odlingsmarkerna på norra Grinda.

INDELNING I SKÖTSELOMRÅDEN

Övergripande mål för skötseln

Ändamålet för skötseln skall vara att bevara ett område av stort värde för friluftslivet och kulturmiljövården genom att:

- skogarna utgör trevliga, lättframkomliga och attraktiva strövskogar
- stigar och vandringsleder hålls i stånd
- nuvarande öppna marker hålls i hävd
- badklippor och badstränder är tillgängliga för såväl dagsbesökare, campare som stughyrare
- bebyggelsemiljöerna vårdas och bevaras.

Skötselområde 1

Öppen mark. Marken har använts som åker. Området hävdas idag genom slåtter. Ett par åker holmar finns på åkern som sträcker sig österut från ekonomibygnaden.

Mål

Marken hålls öppen och brukas genom i första hand åkerbruk. Om förutsättningar för det saknas hävdas marken genom slåtter eller bete. Skogsbrynen mellan öppen mark och skog skall utgöras av lövträd och buskar. Ädellövträd skall gynnas.

Skötselåtgärder

Området betas, odlas eller slås årligen. Åkerholmarna hålls fria från uppslag av sly. Frihuggning av ädellövträd i brynen. Eventuellt uppslag av sly och unga barrträd röjs vid behov.

Skötselområde 2 a och b

Öppen mark som tidigare användes som åker. Runt de öppna markerna finns gles blandskog. Området används idag som campingområde. Inom delar av område 2 b i norr finns fasta tältbottnar.

Mål

Öppen mark omväxlande med gles blandskog som utgör lämpliga tältplatser för campare.

Skötselåtgärder

Lövsly och unga barrträd röjs. Gräsytona slås regelbundet. Eventuella vindfällen får tas bort. Inom området finns luftledningar. Underhåll av ledningsgator får ske utan hinder av naturreservatets föreskrifter. Naturvårdshänsyn skall dock tas där så krävs och åtgärder skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren.

Skötselområde 3

Område med uthyrningsstugor och vandrarhemsbyggnad omgivna av blandskog.

Mål

Område med gles blandskog mellan byggnaderna. Byggnadernas karaktär bevaras.

Skötselåtgärder

Gräsytona slås regelbundet. Sly och granuppslag röjs vid behov. Inom området finns luftledningar. Underhåll av ledningsgator får ske utan hinder av naturreservatets föreskrifter. Naturvårdshänsyn skall dock tas där så krävs och åtgärder skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren.

Skötselområde 4

Område med sekelskiftesbebyggelse, ekonomibyggnader samt komposteringsanläggning. Intill den gamla sommarvillan finns flera askar som tidigare beskurits.

Mål

Öppen mark med välbevarade byggnader.

Skötselåtgärder

Gräsytor slås. Sly och busk uppslag hålls undan. Eventuell beskärning av askar bör ske med 5 – 10 års intervall.

Skötselområde 5

Strandområde med badplats (sandstrand och klippor) och bastu. Mellan strandlinjen och vårdshusanläggningen finns ett vassområde samt en del lövträdbeväxta partier.

Mål

Område som är tillgängligt och attraktivt för badgäster.

Skötselåtgärder

Området skall hållas i välordnat skick. Städning och upplockning av ilandflutet skräp och kvarglömda föremål måste ske med täta mellanrum under den besöksfrekventa delen av året.

Skötselområde 6

Området utgörs av halvöppen hagmark med ekar som dominerande trädslag.

Mål

Skötselområdet ska utgöras av halvöppen och välhävdad mark.

Skötselåtgärder

Lövsly, yngre lövträd och granar röjs. Området bör betas årligen. Inga nya granar och större uppslag av sly får förekomma. En utglesning av trädskiktet kan behöva göras. De anläggningar som uppförts för konferensgästers aktiviteter avlägsnas.

Skötselområde 7

Skogsområden bestående av blandskog och hållmarkstallskog. I öster har en avverkning utförts. En vandrings slinga går genom östra delen av område 7. Delar av leden har fått markskador efter skogsavverkningsmaskinerna. Inom området finns två inägor som är under igenväxning.

Mål

Strövvänlig skog.

Skötselåtgärder

Vandringsleden restaureras. Ledsystemet underhålls kontinuerligt. Eventuella vindfällen får inte hindra framkomligheten på stigar och vandringsleder. Vindfällen läggs åt sidan eller kapas. Inägorna röjs och slås eller betas. Inom området finns luftledning. Underhåll av ledningsgator får ske utan hinder av naturreservatets föreskrifter. Naturvårdshänsyn skall dock tas där så krävs och åtgärder skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren. Naturvårdsinriktat skogsbruk kan bedrivas.

Restaureringsåtgärder*Ettapp 1*

Röjning av sly och granar längs med skogsbrynen inom område 1.
Avverkning av granar och röjning av sly i område 6.

Ettapp 2

Stängsling av område 1 och 6.
Röjning av inägor i område 7.
Beskärning av tidigare beskurna träd i område 4 och 5.

Sammanfattning och prioritering av planerade åtgärder

<i>Skötselåtgärd</i>	<i>När</i>	<i>Var</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Finans</i>
Åkerbruk/ slätter (bete)	Årligen	Omr. 1	Brukare	1	SSL
Klippning av gräs, ev. röjning	Årligen , röjning vid behov	Omr. 2, 3 och 4	Tillsynsman/ entreprenör	1	SSL
Restaurering	2000-2003	Omr. 1, 4, 5 och 6	Tillsynsman	2	SSL
Bete	Årligen (efter restaurering)	Omr. 6	Brukare	1	SSL
Tillsyn av skötsel	Årligen	Hela reservatet	Förvaltare/ tillsynsman	1	SSL
Tillsyn av föreskrifter	Årligen	Hela reservatet	Förvaltare/ tillsynsman	1	SSL/Länssty- relsen
Uppföljning av mål	Vart 5 – 10 år	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1	Vårdanslaget
Informations material	2001	Hela reservatet	SSL/Länssty- relsen	1	Vårdanslaget
Restaurering av vandringsled	2000 - 2001	Omr. 7	SSL	1	SSL

FRILUFTSLIV**Övergripande mål**

Grindas stora värde för friluftslivet skall tillvaratas genom att området även i fortsättningen hålls tillgängligt för dagsbesökare campare och stuggäster. Friluftslivets nyttjande skall ske på ett sådant sätt så att naturvärdena inte äventyras. Några nya större anläggningar för friluftslivet skall inte iordningställas.

Anordningar för friluftslivet

Inom reservatet finns ett antal uthyringsstugor samt ett vandrarhem. Det finns flera badplatser i vikarna på Västra delen av Grinda samt en mindre strand nedanför vandrarhemmet öster om Notudden. Där finns också en bastu. Inom område 2 och 3 finns flera iordningställda eldplatser. Flera sopmajor och toaletter har uppförts för dagbesökare och campare. Två torrtoaletter finns även på Hästholmen.

En ytterligare gästhamn planeras att anläggas i anslutning till värds huset.

Eventuellt behöver kompletteringar av anordningar utföras i framtiden.

Anordningarnas läge framgår av kartbilaga 3.

Tillgänglighet

Reservatet nås med Waxholmsbolagets båt från Stockholm till Norra bryggan eller Södra bryggan, och med egen båt. En gästhamn finns i Hemviken.

Riktlinjer och åtgärder

Verksamheterna för friluftslivet omfattar stigsystem, tältplats och badplatser. Skyltning, stigungunderhåll och renhållning utgör en viktig del av reservatsskötseln. Städning av frekventerade platser och stränder bör utföras efter behov. Naturvårdsförvaltaren står för renhållningen inom hela reservatet med undantag för den mark som ligger i anslutning till världshuset och anordningar som hör till detta.

Det befintliga stigsystemet skall underhållas.

INFORMATION OCH UTMÄRKNING AV RESERVATETS GRÄNS

Information om reservatet skall finnas på informationstavlor i anslutning till ångbåtsbryggorna och vid gästhamnen. Informationsskylt skall också uppföras intill receptionen för camping- och stuguthyrningsverksamheten samt i naturhamnen i Hästholmssundet. Informationstavlorna skall utarbetas av Länsstyrelsen och sättas upp av naturvårdsförvaltaren.

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

JAKT OCH FISKE

Jakt- och fiskerätten tillkommer fastighetsägaren och får ske enligt jakt- och fiskelagstiftningen. Allmänheten har rätt att fiska med rörliga handredskap enligt gällande bestämmelser.

NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Förvaltare i naturvårdshänseende skall vara Skärgårdsstiftelsen. Samråd om förvaltningen skall fortlöpande ske med Länsstyrelsen. Förvaltaren ansvarar för tillsynen av området. Anteckningar om tillsyn och övrig naturvårdsförvaltning skall kontinuerligt föras av förvaltaren.

TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Årlig dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Varje år skall anteckningar göras över utförda skötselåtgärder. Uppföljning av skötselåtgärder och sammanställning görs av den som ansvarar för skötseln. Avrapportering sker till Länsstyrelsen när så erfordras.

Uppföljning av mål

Uppföljning av målen görs av Länsstyrelsen vart femte till tionde år.

EKONOMISK PLAN (undantages från fastställelse)

Staten bekostar reservatsskyltar Skärgårdsstiftelsen står för övriga kostnader för naturvårdsförvaltningen.

Förvaltningskostnaderna utgörs av skötselåtgärder, gränsmarkering, informationsskyltning, renhållning samt tillsyn. Utredning av kostnader för naturvårdsförvaltningen görs vid planering av åtgärderna.

REFERENSLISTA

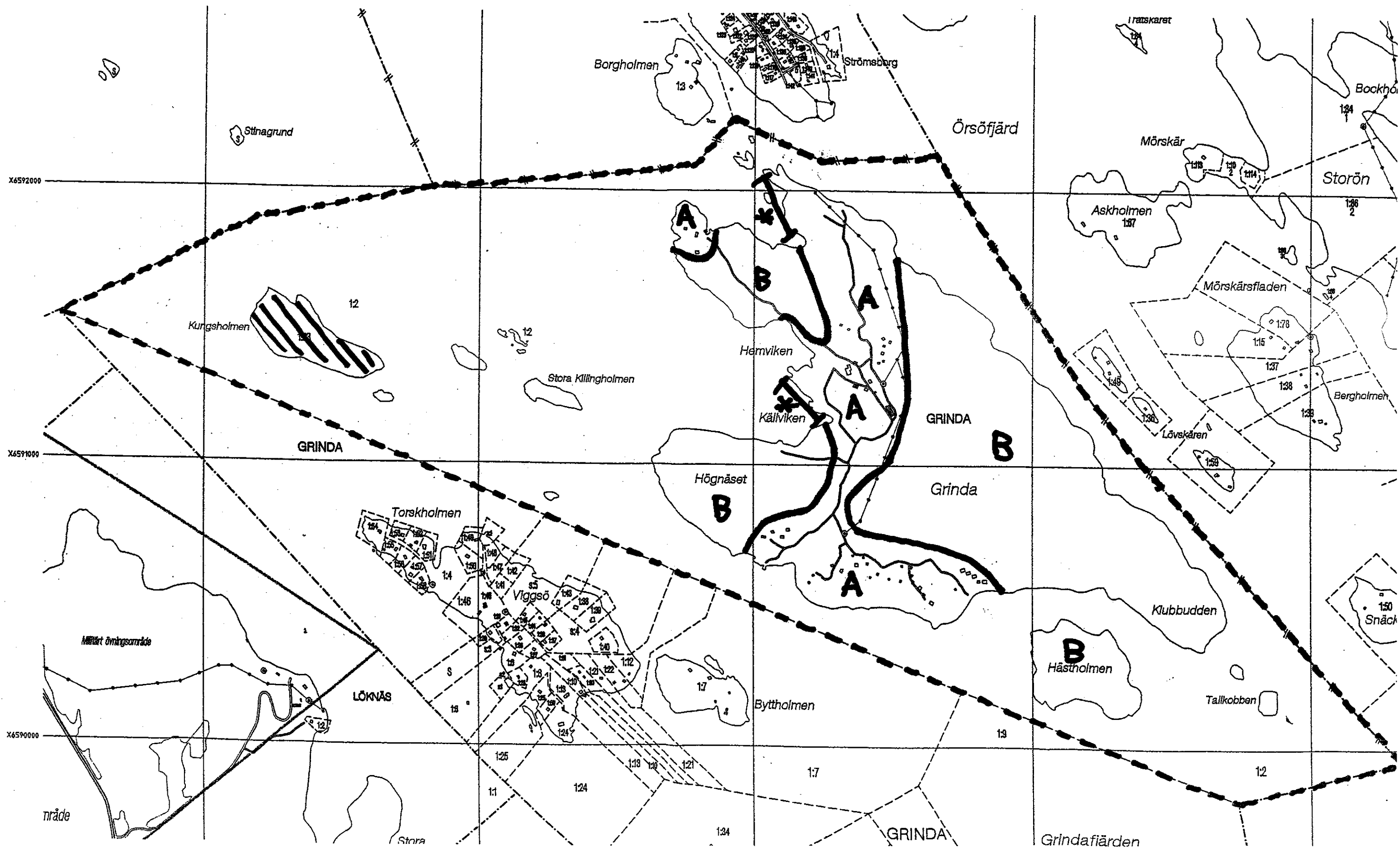
BILAGOR

- Bilaga 1. Översiktskarta
- Bilaga 2. Karta med skötselområden
- Bilaga 3. Karta med anordningar för friluftsliv

 ingår ej i naturreservatet

* förbud att lägga till med båt

Skala 1:13000

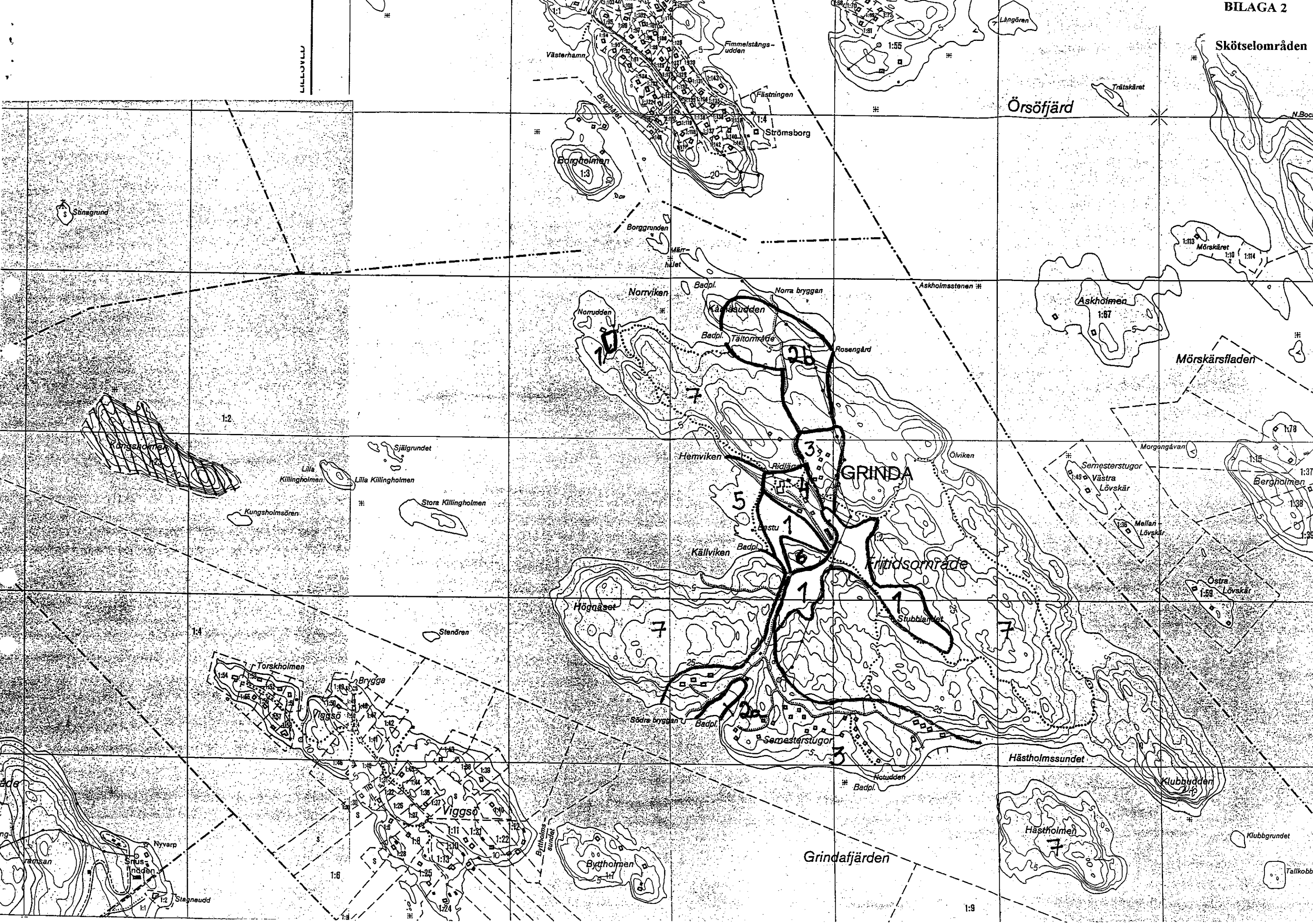
Skötselområden

Örsöfjärd

GRINDA

Kritidsområde

Grindafjärden

GRINDA FRILUFTSOMRÅDE

- TECKENFÖRKLARING
- INFORMATIONSTAVLA
 - TELEFON
 - AFFÄR, KIOSK
 - ÅNGBÅTÖBRYGGA
 - TOALETT
 - BÅSTU
 - GÄSTHAMN
 - PAD
 - TÄLTMRÅDE
 - VANDRINGSLED
 - UTÖIKTÖPLATÅ
 - BÅTUTHYRNING
 - VANDRARHEM

